

מזה שנים רבות שואפת ארה"ב לקיים כושר ניידות גלובלי. שאיפה זו מצאה ביטוי כבר בתקופת ממשל קנדי. מזכיר ההגנה דאז רוברט מקנמרה, סבר שיש להקים חטיבה ניידת בנויה להטסה במטוסי C-5A, כדי לבלום כל תוקפנות מקומית, שעלולה להתפשט ולסכן את האינטרסים החיוניים של ארה"ב. אולם מארת ויאט-נאם, שרבעה על תפקיד "השוטר של העולם", שמה דגש בנושאי הגנה אזוריים על בן ברית מקומי, כמו השאה הפרסי במזרח התיכון. הרעיון של הקמת כוח לפריסה מהירה עלה שוב ב-1977 כשפרסם הנשיא קרטנר הנחיה נשיאותית להכנת כוח נייד, שיוכל להגיב על מלחמות מקומיות מבלי לפגוע בכוחות האמריקניים בנאט"ו ובקוריאנה. עד למהפכה באיראן היה הדבר בגדר תכנון. תפיסת בני הערובה האמריקנים והפלישה הסובייטית לאפגניסטן העניקו עדיפות להקמת הכוח לפריסה מהירה. מזכיר ההגנה הרולד הבהיר בדו"ח השני שלו בחודש ינואר 1980 כי חידוש המתיחות במזה"ת, באזור הקריבי ובמקומות אחרים מחייב "לתת תאוצה למאמצו לשפר את כושרו של הכוח לפריסה מהירה". במרס 1980 הוקמה מפקדת כוח המשימה המשולב לפריסה מהירה בבסיס חיל האוויר במאקדיל, אשר בטאמפה, פלורידה.

מפקדו הראשון של כוח המשימה המשולב, לוטננט ג'נרל פול קלי מהמארינס, הכריז במסיבת עיתונאים: "זוהי הפעם הראשונה, למיטב ידיעתי, שנסינו להקים בימי שלום מפקדה משולבת של כל ארבע הזרועות, האחראית לא רק לתכנון אלא גם לאמן, לתרגל, להכין, לפרוס, ובסוף להפעיל למעשה את הכוח המשולב. מבחינה זו אין ספק לדעתי שזהו כוח יחודי".

הכוח המשולב לפריסה מהירה - חציאות או דמיון?

* ד"ר אסא בייטס, לשעבר קולונל בחיל האוויר האמריקני, הנו עיתונאי העוסק בנושאי הגנה. הוא בעל תואר דוקטור לפילוסופיה מביה"ס לכלכלה ולמדע המדינה בלונדון. המאמר התפרסם בכתב העת RUSI, יוני 1981.

התפיסה

הרעיון שלכוח קטן, נייד ומאומן היטב הנמצא קרוב לנקודת משבר ומסוגל לפעול בה, יש השפעה גדולה ממה שמבטא גודלו, אינו חדש בחשיבה הטקטית. החידוש הוא יישומו של הרעיון בממדים גלובליים ובמרחקים עצומים. על מנת שניתן יהיה להסתמך עליו חייב הכוח לפריסה מהירה לכלול מרכיבים חיוניים כמו כוננות טקטית, היערכות קדמית באזור המשבר, סיוע לוגיסטי מספק ושיטה יעילה לקבלת החלטות. מובן גם כי רכישת בסיסים קדמיים באזורי עימות אפשריים הנה דבר חיוני.

כוח המשימה המשולב לפריסה מהירה מייצג תפיסה של גמישות, שבמסגרתה אין מקצים מראש כוחות בגודל מסוים או מסוג מסוים, אלא מקיימים מאגר מרכזי של כוח לוחם המורכב מיחידות החונות בארה"ב, וממנו מוציאים כוחות לפי צרכי כוח המשלוח המסוים. גודל הכוח והרכבו מותנה בסוג המשבר ובטיב האיום. הכוחות מצטיינים בתכונות שונות, העונות לנתונים גיאוגרפיים ולאופיים של הכוחות היריבים. היחידות, שנבחרו להיות בכוח המשימה המשולב לפריסה מהירה, אינן מועברות מעוצבות האם, והן מורכבות בדרך כלל מכוחות שאינם מוקצים לנאט"ו או לקוריאה. הכוחות שנבחרו יוכפפו למפקדת הכוח המשולב לפריסה מהירה או יופעלו בסיוע לה, וייעודם, כפי שנקבע באוגוסט 1980 על-ידי מזכיר ההגנה דאז, יהיה לפעול אך ורק בדרום-מערב אסיה.

הפעלת הכוח נועדה לאחד המקרים הבאים: להתרתע מפני התערבות סובייטית באיראן או בסעודיה מבר"מ עצמה או על-ידי כוחות ממוקמים באפגניסטן; להדוף חדרה של מדינה קטנה יותר, כמו עיראק, אל תוך ארצות מפיקות נפט באזור המפרץ הפרסי; להגן על שדות הנפט מפני פעולות טרור; ולהבטיח שלטון פגיע מפני חתרנות מבפנים.

אחד העקרונות להפעלת הכוח הוא הזמנתו ע"י ממשלה נפגעת, אך יש בכך כדי לבטל אפשרות הפעלה מראש של הכוח לפריסה מהירה לסיכול יזמה סובייטית במשבר מתפתח בשדות הנפט. אם תוכל ארה"ב למקם גייסות באזור המשבר לפני שיעשו זאת הסובייטים, יש להניח כי הסובייטים ירתעו מלבצע את חכניתם.

ארגון

מפקדת הכוח המשולב לפריסה מהירה הנה פיקוד נפרד הכפוף לפיקוד הכוננות האמריקני. זה ממוקם בבסיס חיל האוויר מאקדיל, והנו אחד מחמשת הפיקודים המשולבים המופעלים במישור על-ידי המטה הכללי המשולב בווישינגטון. במקרה של צורך בחיל משלוח או לאחר החלטה על פריסתו, הופך מפקד הכוח

הכוח המשולב לפריסה מהירה

כמרכיב באסטרטגיה של ארה"ב במזרח

רס"ג ר"ג

בנובמבר 1981 נערך במצרים תרגיל ראשון מסוגו ובהיקפו, שבחן את כשירותו של הכוח האמריקני לפריסה מהירה (R. D. F.). בתרגיל זה, שכונה "כוכב זוהר", השתתפו כוחות אמריקניים מוטסים מהדיביזיה ה-82 ומהדיביזיה ה-101 וכוחות מארינס. בנוסף לכך שותפו בתרגיל זה כוחות מצבאות מצרים וסודאן. מטרת המבצע הייתה לבחון את כושרה של ארה"ב להעתיק כוחות ולפרוס אותם במהירות למוקדי משבר פוטנציאליים במזרח.

בראייה אסטרטגית היווה תרגיל "כוכב זוהר" ללא ספק את גולת הכותרת למאמצי הממשל האמריקני בשנים האחרונות לשקם את אמנותו המדינית ואת יכולתו הצבאית, תוך הפגנת נחישותו להגן על האינטרסים החיוניים למערב במזרח.

לאחר עשר שנים, שהתאפיינו בתהליכי נסיגה וכרסום בכוחה הצבאי הקונבנציונלי ובדימויה ההרתעתי של ארה"ב מנסה הממשל האמריקני לגבש אסטרטגיה אזורית חדשה למזרח תעדיה העיקריים הינם:

- הכטחת גישה חופשית של המערב למקורות הנפט במזרח, ויצירת תנאים שימנעו אפשרות של איום סובייטי ישיר על מקורות אלה ועל נתיבי הובלתם.
- בלימת ההתפשטות של ברה"מ וצמצום מאחזה במזרח בכלל ובאזור המפרץ הפרסי בפרט.
- חיזוק יציבותו וביטחונן של מדינות ידידותיות פרו מערכיות דוגמת סעודיה, מצרים, ירדן וישראל.

מעבר לבעיות הנובעות מחוסר היציבות של מדינות המזרח, ומעבר לצורך ליישב ניהודי אינטרסים בין בעלות ברית פוטנציאליות כדי ליצור מערך הגנה אמין, עומדת ארה"ב בפני מגבלות צבאיות אסטרטגיות ומדיניות ביצירת יכולת להקריץ עצמה לאזורי משבר במרחב. ביסוד בעיות אלה ניצבים אילוצים כמו כושר הטסה מוגבל, ריחוק הכוחות ממוקדי משבר פוטנציאליים לעומת קרבתם של הכוחות הסובייטיים ובעלי בריתם, ומגבלות הנובעות מרגישותן של מדינות האזור לנוכחות צבאית אמריקנית בבסיסים קבועים בשטחן.

על רקע זה מופנים עיקר מאמציו של הממשל האמריקני לפעולה בשני מישורים — פסיבי ואקטיבי במקביל. במישור הפסיבי נעשה ניסיון לבלום את מגמת ההתפשטות הסובייטית על-ידי תמיכה פוליטית וכלכלית ועל-ידי סיוע צבאי מסיבי על בסיס בילאטראלי למדינות פרו-מערביות דוגמת מצרים, ירדן, סעודיה וישראל. במישור האקטיבי — מבקשת ארה"ב להוסיף נדבך משמעותי לגישה הפסיבית באמצעות פיתוח יכולת להעתיק במהירות כוחות קרקעיים, אוויריים ומימיים להתערבות במוקדי משבר ומתיחות כנגד איומים מקומיים על מקורות הנפט ועל אינטרסים חיוניים אחרים של ארה"ב במרחב. במקביל, גורסת תפיסה זו שיש ליצור כוח בהיקף, בעצמה ובמיקום כאלה שיוכלו להוות גורם מרתיע להתערבות צבאית סובייטית ישירה על-ידי יצירת סף סיכון גבוה להטלה במקרה של עימות צבאי (Trip Wire Approach).

תרגיל "כוכב זוהר", שנערך במצרים, הנו דוגמה לניסיון האמריקני לשלב הלכה למעשה את המרכיב הפסיבי עם המרכיב האקטיבי כדרך פעולה אפשרית ליצירת דימוי של נחישות ואמינות צבאית ומדינית.

ביצוע התרגיל ולקחי הן במישור המדיני-אסטרטגי והן במישור הצבאי-אופרטיבי מצביעים באופן ברור על המגבלות של הכוח לפריסה מהירה, כפי שגם באות לידי ביטוי ברור במאמרו המקיף של ד"ר אסא בייטס המופיע כאן.

הפעלת הכוח לפריסה מהירה, כפי שמשחק ממאמרו של ד"ר בייטס ומלקחים ראשוניים של תרגיל "כוכב זוהר", תהיה בכל מקרה כפופה לאילוצים מדיניים וצבאיים השולבים זה בזה.

ביסוד אילוצים אלה עומד הצורך בתשתית לוגיסטית, בבסיסים יבשתיים קבועים ובגרעין של כוח צבאי אמריקני, שימוקם בסמוך לאזורי משבר פוטנציאליים (בקרבת אזור המפרץ הפרסי). זאת מעבר לתשתית המוגבלת והמרוחקת העומדת כיום לרשות האמריקנים. על-פי מרבית ההערכות הרווחות כיום, רק אם יהיה לארה"ב מערך של בסיסים קדמיים מאובטחים, ניתן יהיה להביא לידי ביטוי בומן במקום את היכולת של כוח זה כגורם בעל כושר הרתעתי והגנתי לטפל במשברים התכופים והבלתי צפויים המאפיינים את הסביבה האסטרטגית במזרח. כל זאת, גם כאשר תושלם בניית סדר הכוחות וכושר התובלה האסטרטגי של כוח זה לקראת אמצע העשור.

ללא המרכיב ההכרחי של בסיסים ונוכחות צבאית אמריקנית קבועה במרחב חוגבל גם במידה רבה האמינות הכוללת של האסטרטגיה האמריקנית למזרח. מכאן שגם שיפורים המשכיים בכושר הניידות האסטרטגי ובפיקוח ובארגון של הכוח לפריסה מהירה, עלולים להיות בבחינת "מעט מדי ומאחר מדי". במיוחד אמורים הדברים לגבי אותם מצבים ומקומות, שבהם לא יוכל הכוח להנות "מהכנסת האורחים" לעין מצלמות הטלביזיה כפי שבאו לידי ביטוי בתרגיל "כוכב זוהר" שנערך במצרים.

מתוך ראיית חוסר היציבות וחולשותיהם של משטרים ערביים ופרו מערכיים במזרח, מתבקשת המסקנה כי כושר ניידות אסטרטגי, כפי שמפתחת ארה"ב, אינו יכול להיות תחליף מספק לקיום מאחזים אסטרטגיים ותשתית לוגיסטית אמינה שתמוקם בסמוך למוקדי משבר פוטנציאליים במזרח.

* שמו המלא של הכוח המשולב לפריסה מהירה הוא R.D.J.T.F. (Rapid Deployment Joint Task Force) — שהוא כוח פריסה משימתי משולב להפעלה מהירה, כעולה מחרום השם. על-פי הגדרה זו והו כוח משימתי המשלב בתוכו מרכיבים של כל זרועות הצבא של ארה"ב (ים, מארינס, יבשה ואוויר). הכוח מתואם על-ידי ראשי המטות המאוחדים (JCS) וכפוף ישירות לנשיא כמפקד העליון של כוחות הצבא. מעצם מבנה זה נובעות גם בעיות ארגוניות ומבצעיות שייצוגו בהמשך.

המשולב לפריסה מהירה למפקד מבצעי של כל הכוחות, שהוכפפו לחיל המשלוח. מפקד הכוח לפריסה מהירה כפוף למפקד כל הכוחות האמריקניים שבאזור שבו יפעל, או ישירות לשלטונות הפיקוד הלאומי בושינגטון באמצעות המטכ"ל המשולב.

כוח האדם המאייש את מפקדת הכוח המשולב לפריסה מהירה הוא מכל ארבע הזרועות. המטה מונה 145 קצינים ו-116 חוגרים, מהם 38% מצבא היבשה, 32% מחיל האוויר, 17% מחיל הים, ו-13% מהנחתים. במקרה של פריסה והפעלה, ישמש מטה זה לפיקוד ושליטה לכוחות המוקצים שבדרך או כבר באזור הלחימה. במשך הפריסה והפעולה יתוגבר המטה בכ-175 איש, המוקצים מראש מפיקוד הכוננות האמריקני. אם הפריסה היא באזור מרוחק, יצטרך מטה הכוח המשולב לפריסה מהירה לשאת אתו אפסנייה חיונית לקיום ולניהול מבצעים בתנאים קשים. במצבים כאלה תתוגבר המפקדה בכ-250 איש נוספים.

בימי שלום עוסק צוות המפקדה בתכנון לפריסה ולמבצעים בהרכבים שונים של כוחות. באפשרויות שונות בכוחות ונחונים, הוא בודק מצבים שונים של חילות משלוח, בוחן כמויות אפסנייה וכוח-אדם כדי לקבוע עדיפויות שיגור וסוגי מובילים. אחד מתפקידיו החשובים של צוות המפקדה הנו לתכנן ולנהל תרגילי פריסה על-פי מצבי משבר אפשריים.

מרכיבי לחימה

לגודל הכוחות העתידיים להיות מוקצים לכוח המשולב לפריסה מהירה לא נקבעה הגבלה. כיום מתוכננות לפעול במסגרת הכוח יחידות המונות בס"ה 200,000 איש, כולל יחידות סיוע.

הדיביזיה המוטסת האמריקנית היחידה, הדיביזיה ה-82 מצבא היבשה, החונה בפורט בראג בצפון קרוליינה מיועדת להיות מרכיב עיקרי בכוח המשולב לפריסה מהירה, שם אין תחליף ליכולת מוטסת להעברת כוח צבאי גדול למרחקים גדולים, לתפיסת שטח ולאחזקתו. הדיביזיה ה-82 מורכבת משלוש חטיבות חי"ר ומיחידות סיוע, ס"ה כ-16,000 איש. עם הקמת חיל משלוח תהיה חטיבת הכוננות הדיביזיונית הכוח הראשון להקצאה. חטיבה זו כוללת צוותי קרב מחילות שונים בעצמה של קרוב ל-4,000 איש. גודל אחד בחטיבה נמצא במצב הכן, כשהאפסנייה מוכנה להסתערות מוטסת. פלוגה אחת מהגודד נמצאת בכוננות של שעתיים, מוכנה לתווה מידית. הפלוגה תפעל כיסוד מוביל בפריסה ובעקבותיה יבואו הגדוד תוך 18 שעות, והחטיבה כולה תוך 24 שעות.

אין צופים שכל הדיביזיה תוטס למזרח התיכון ותוכנס מיד לפעולה. יידרשו קרוב ל-823 מטוסי C-141 להטסת כל

הדיביזיה, לא כולל יחידות סיוע מחיל האוויר. מספר מטוסי C-141 העומדים לרשות הכוח המשולב לפריסה מהירה הוא 234 בלבד. היתרון הגדול של דיביזיה 82 הוא יכולת ההצנחה שלה לתפיסת אזור מריבה לשם היערכות, או למניעת תפיסת שטח זה ע"י האויב. המצב האידיאלי הוא להתעכב בבסיס ידידותי קדמי כמה מאות קילומטרים לפני היעד, שם יוכלו הגייסות לנח, להתאקלם ולקבל תדריכים אחרונים. עם הכניסה לקרב תישאנה איתן יחידות דיביזיה 82 תחמושת, מזון ומים לשלושה ימי לחימה. אספקה מוטסת לאחר מכן הנה חיונית. הדיביזיה המוטסת 101, המקבילה לדיביזיה 82, החונה בפורט קמפבל, קנטאקי, עומדת אף היא לרשות הכוח המשולב לפריסה מהירה. 17,900 אנשיה עוברים עתה הסבה למסוקי סיקורסקי UH-60 המכונים "בלאקהוק".

כושר ההסתערות ההמונית במסוקים הופך את דיביזיה 101 לייחודית בקרב הדיביזיות האמריקניות. בנוסף לכך מיועדת לכוח המשולב לפריסה מהירה גם דיביזיה חי"ר 24 מתוגברת ביחידות סיוע ויחידות מכוחות מיוחדים. תרומת המארינס לכוח המשולב לפריסה מהירה כוללת כוח מארינס אמפיבי עם כנף אווירית ועוד חטיבת מארינס אמפיבית מס' 7. הכוח כולו מונה כ-50,000 איש. כוחות אלה ניידים מאוד, מאומנים לפעול באזורים מרוחקים ולקיים עצמם מבסיסי אספקה ימיים. הסיוע האווירי הקרוב שמושיטים המארינס הוא פיצוי על העדר שריון כבד. המארינס מביאים אתם את טייסות הסילון ואת המסוקים נ"ט שלהם.

היחידה המסוימת, שנבחרה למבצע, תוטס לאזור המשבר ותקבל אספקה מספינות הממוקמות שם מראש. לאור חיוניות המהירות תהיה לספינות יכולת עצמאית להשגת נשק, כלי נחיתה ויסודות סיוע אוויר. יחידות המסוקים ויחידות סיוע קרבי הן החלק המוטס של "כוח המארינס האמפיבי". יחידות הסיוע המוטסות ב-C-141 וב-C-5 יחברו עם ציודם שיונחת מספינות לוגיסטיות ממוקמות מראש. בינתיים יגיעו מטוסי הכנף הקבועה לאזור המשבר. מתוכנן שיהיה כמערך כוח מארינס מצוות עם אוויר-קרקע מאומן ומצויד לפעול כצוות קרב בין חילי בנותני כוח משלוח.

לא נקבעו יחידות חיל אוויר מיוחדות, למבצעי הכוח לפריסה מהירה אולם הוא חייב להישען על 70 מטוסי תובלה C-5A גלקסי ו-234 סטרלייטר C-141 המיועדים לפיקוד התובלה האווירי. בנוסף לכך, יכול הפיקוד האווירי הטקטי לספק 490 מטוסי הקולס C-130. הפיקוד האווירי הטקטי יספק גם אלמנטים קרביים מכפופות התקיפה ומטייסות הסיוע שלהן. לאחר חישוב היחידות המיועדות לנאט"ו ולמחויבויות גלובליות אחרות, הפיקוד

האווירי הטקטי יוכל קרוב לוודאי להקצות לכוח המשולב לפריסה מהירה כ-31 טייסות קרב כדי לסייע למאמץ העיקרי במוה"ת. המרכיב הימי של הכוח המשולב לפריסה מהירה כולל קבוצות קרב של נושאות, קבוצה לפעולות שטח, מטוסי סיור ללוחמה נצ"ל, ספינות נחיתה, וספינות חיוניות הממוקמות מראש. שני כוחות משימה של נושאות פועלים באוקיינוס ההודי ובים הערבי ברוטציה מאז 1980.

דובר מפקדת הכוח המשולב לפריסה מהירה טען בהגיבו על שאלה בדבר זמני התגובה של הכוח כי העברת כוח אווירי טקטי לזירה במוה"ת או במפרץ הפרסי היא עניין של שעות. גודר כוננות יכול להימצא על הקרקע תוך 48 שעות, ובעקבותיו תגיע חטיבה תוך שבוע. דיביזיה מוטסת שלמה תוכל להגיע תוך פחות משבועיים, ודיביזיה נוספת יכולה להגיע בדרך הים תוך 30-35 יום.

חימוש

הדיביזיה המוטסת ה-82 הנה כוח חי"ר וככזו אין לה ארטילריה כבדה או שריון. אולם הנשק נ"ט הצוותי והאישי שלה מעניק לה הגנה נ"ט מצוינת. הנשק נ"ט הקל M-72A2 הוא נשק עצמאי המורכב מרקטת חני"ם 66 מ"מ, המיועדת להעסיק שריון ובונקרים בטווח 200 מטרים. זהו נשק אישי נורה-כתף. משקלו 2.36 ק"ג וחילי יכול לשאת כמה מהם. הטא M-220 הוא טיל המופעל על ידי צוות. הוא מסוגל לחדור כל טנק והטווח המרבי שלו, 3,000 מטרים, עושהו לנשק ההגנה הטוב ביותר שיש לחי"ר נגד השריון. משקלו כ-100 ק"ג. ניתן להרכיבו על חצובה או כל סידור דומה. הדרגון XM-47 הוא נשק נ"ט בינוני נורה-כתף. הוא מונחה תיל עד טווח מרבי של 1,000 מטר. משקלו 29 ק"ג. בסדר הכוחות של דיביזיה 82 כולל גם גודר בן 54 שריוניות סיוע שרידן M-551. השרידן, הניתן גם להצנחה, מצויד בטילים נ"ט מונחי-ליזר — שיל"ה. הוא יכול גם לזרוק עשן וסוגים אחרים של רימונים והוא מצויד במקלע 0.5.

להגנה נ"ט מצוידת הדיביזיה ב-48 תותחי וולקן 20 מ"מ של ששה קנים, בעלי מהירות אש גבוהה, שניתן להאיטה ובכך להפכם לנשק קרקעי קטלני. קצב הוולקן הוא עד 3,000 כדורים לדקה. למרות כל החשיבות שמייחסים לדיביזיה המשוריינת, הרי בעיות ההטסה שלה הן חמורות. המטוס היחיד שיכול לשאת את טנק המערכה החדש של הצבא, XM-1 הוא C-5A, שיכול לשאת רק טנק אחד. דיביזיה מוטסת 100 טנקים. הצבא והמארינס מפתחים טיפוסים שונים של טנקים קלים חדשים בעלי תוחת 75 מ"מ אוטומטי עם מהירות אש גבוהה. בתחילת שנת 1980 הורה מוכיר ההגנה הקודם בראון לשתי הזרועות "לפתח במהירות

מפקד הכוח האמריקני, הגנרל קינגסטון, עם מספר קצינים מצרים ואמריקנים בתרגיל שיתוף פעולה במצרים.

סילוני באזורים קדמיים. מתבצעת תכנית לשיפור כנף המטוס C-5A. בדיקות טכניות העלו כי התוחלת הבטוחה לחיי הכנף היא 7,100 שעות בהשוואה ל-46,000 שעות לתוחלת הנמוכה ביותר של חלקים בשאר המטוס. תכנית שיפור הכנף, המיועדת להסתיים ב-1986, תעניק לה 36,000 שעות חיים, שישנו את היכולת האמריקנית להטיס ציוד גדל-מידות.

על מנת להגדיל את תובלת המטען של עתודת הצי האווירי האזרחי נעשים מאמצים לכלול אפשרות הטסת מטען במטוסים חדשים רחבי-גוף שבבנייה בתעשייה האווירית האזרחית בארה"ב.

גם כאשר יושלמו תכניות אלה להגדלת כושר ההטסה עדיין ישאר פער בין הצרכים לבין יכולת ההטסה הבינ-זירתית והפנים זירתית. מטוס תובלה חדש, ה-CX, נמצא בפיתוח לקראת משימות בין-זירתיות ולסיוע לפריסת הכוח לפריסה מהירה. לראשונה יילב המטוס תכונות שיאפשרו להעביר ציוד כבד כמו טנקים ולהשתמש בו בתוך אזור הלחימה. תהיה לו יכולת תדלוק באוויר ויכולת נחיתה במסלולים קצרים (וכאלה הם 70 אחוזים מהמסלולים במזרח ובמפרץ הפרסי). חיל האוויר דרש לשנת התקציב 1981 8.7 מיליון דולר תוספת למחקר ופיתוח המטוס CX. מחירה של תכנית הרכש בעתיד, שתכלול כנראה 130-180 מטוסים, יגיע בוודאי לסכום של 6-10 מיליון דולר. הקונגרס גילה כבר הסתייגות מתכנית יקרה כזו. סנטור סם נן מג'ורג'יה שאל בועדת הסנט לכוחות המזוינים שישבה בפברואר 1980, אם כדאי בכלל לרכוש את ה-CX שיכול להטיס טנק XM-1

זירתיים כוללים, כאמור, 70 מטוסי C-5A ו-234 מטוסי C-141. ה-C-5A הנו המטוס היחיד בעולם החופשי, המסוגל להטיס ציוד כמו תותח מתנייע 105 מ"מ. ה-C-141 משלים את ה-C-5A על-ידי הטסת אספקה וציוד צבאי גדול-מידות כמו גרורים לתדלוק, נגמ"שים ותחמושת. נוסף לכוח הצבאי הבינ-זירתי נשענת ארה"ב גם על עתודת צי מטוסים אזרחי כדי להגדיל את הניידות בתקופת חירום. תעשיית המטוסים האזרחית התחייבה להעמיד לרשות כוח העתודה 111 מטוסי מטען לטווח ארוך ו-231 מטוסי נוסעים, ה-B-747 רחב-הגוף וה-DC-10 מסוגלים להטיס ציוד צבאי גדול-מידות, שעה שה-DC-8 צר-הגוף ומטוס המטען B-707 יכולים להטיס אפסנייה כמו תחמושת, מנות קרב וחלפים. על אף שגייסות ניתן להוביל בכל סוגי המטוסים הצבאיים, נשאר מטוס הנוסעים האזרחי, המטוס המועדף לתפקיד זה. מופעלות מספר תכניות להתגבר על המחסור בתובלה. על פי אחת מהן יהיו ל-C-141 מרכב ארוך יותר ויכולת תדלוק באוויר. תוספת של כ-23 רגל למרכב תגדיל את יכולת ה-C-141 להטיס מטען גדול מידות בכ-30 אחוזים. הדבר דומה לתוספת של כ-90 מטוסים ללא הצורך בצוותים נוספים או בייקור מחיר ההפעלה. זוהי תוספת של 16 אחוזים ליכולת ההטסה הכללית. יכולת התדלוק באוויר מגדילה את טווח המבצעים של ה-C-141 ליותר מ-3,300 מיל ימי. עם תדלוק באוויר יכול ה-C-141 לטוס עם בטן מלאה מארה"ב למזרח, לאפריקה או למפרץ הפרסי ללא חניית תדלוק בדרך. תדלוק באוויר חוסך זמן על הקרקע, וכך גם קטנה הפגיעות בסביבה עוינת. הדבר מפחית גם את הצורך בדלק

ובמשותף רק"ם קל הניתן להובלה בנקל עבור הכוחות לפריסה מהירה". ה-C-5A יוכל לשאת ששה עד שמונה כלי רכב משוריינים כאלה.

ספינות ממוקמות מראש

כבר בדצמבר 1979 ננקטה זימה לפיתוח כוח ימי של ספינות ממוקמות מראש שתשאנה במטענן את הציוד הכבד ואת האפסנייה, כולל אפסנייה לקיום שלוש חטיבות מארינס בלחימה. התכנית קיבלה תנופה ובמרס 1980 הודיע הפנטגון על אופציה קצרת מועד של כוח ימי בן שבע ספינות מטיפוס מסחרי, כולל אניות מעבורת, ספינות משא ומכליות, כדי להעניק גמישות גדולה יותר בפריסה ולמנוע את הצורך בבסיסי קבע גדולים באזורים רגישים מעבר לים.

באמצע יוני נחכרה הספינה האחרונה מבין שבע ספינות כוח הכוננות על-ידי פיקוד ההובלה הצבאית של חיל הים. המכלית בת 35,000 טון "זאפאטה פטריוס" נחכרה לשאת 9 מיליון גלון של מי שתייה, שתי ספינות מעבורת בנות 14,000 טון כל אחת, טעונות בעיקר בתחמושת, אך נושאות גם מזון, אספקה רפואית וחלפים. אניות המעבורת מרקורי ויופיטר שאורכן 685 רגל, נושאות טנקים, משאיות וציוד אחר שניתן להסעה או לגרירה בעזרת כבש אל הספינה. פיקוד התובלה הימית צויד בשתי מכליות חיל הים "מטאור" ו"פאסיפיק" הנושאות כחשעה מיליון גלון דלק. ספינות אלו הגיעו למקומן ליד האי דייג'ר-גרסייה שבאוקיינוס ההודי במחצית חודש יולי. הן נושאות כמות מספקת של ציוד ואספקה כולל 53 טנקי M-60 חדשים לסיוע ל-12,000 אנשי חטיבת המארינס האמפיבית השביעית שמפקדתה נמצאת מאז מחצית שנת 1981 בקליפורניה. הספינות נושאות גם תחמושת עבור מספר טייסות קרב של חיל-האוויר. התכנית הימית ארוכת הטווח למיקום ספינות מראש מחייבת בנייה חדשה של שמונה ספינות מטיפוס מסחרי. כן יש בה דרישה לרכישת ארבע ספינות מעבורת לשם התאמה לספינות ממוקמות מראש. 12 ספינות אלה די בהן לספק ציוד, דלק ותחמושת כסיוע לשלוש חטיבות מארינס אמפיביות בנות 16,500 איש למשך יותר מארבעה שבועות. לבסוף — מתוכנן להסב בשנת 1983 את אניית הפאר "אטלנטיק בלו ריבון" שאינה בשירות, לבית-חולים שט עם 2,000 מיטות ו-24 חדרי ניתוח.

מטוס תובלה והטסה ניסיוני

אמינות המילה "מהירה" בכוח המשימה המ"שולב לפריסה מהירה מבוססת על יכולת ההטסה. כוחות ההטסה האמריקניים כוללים הן תובלה ארוכת טווח בין-זירתית והן תובלה קצרת טווח, פנים זירתית. הכוחות הבינ-

בלבד. במרס 1980 סירבה ועדת הכוחות המזוינים של בית הנבחרים לאשר 80.7 מיליון דולר למו"פ למטוס בטענה שה-C-5A, או אולי גם וריאציה מסוימת שלו יהיו תשובה טובה יותר. אולם הבעיה היא שה-C-5A הנו כה גדול עם מוטת כנפיים של 223 רגל, ועם רדיוס סיבוב של כ-150 רגל, שביכולתו לפעול ביעילות רק בשדות תעופה גדולים. ברוב המדינות יש רק אחד כזה - השדה הבינלאומי. בחודש אוגוסט הסכימו יועצי בית הנבחרים והסנט להקציב 50 מיליון דולר למו"פ ל-CX אך ועדת ההקצבות של הבית קיצצה באוקטובר את ההקצבה ל-20 מיליון דולר. חיל האוויר מקווה להתחיל בפיתוח הנדסי נרחב של התכנית הנבחרת ל-CX ב-1982. הצעת התקציב שלהם מחושבת על 34.6 מיליון דולר לשנת התקציב 1981 ועל 252 מיליון דולר לשנת 1982.

תובלה ימית

אף כי הכוחות באזור הפעולה ימשיכו להישען על הספקה מוטסת במשך 30 הימים הראשונים, מעניקה התובלה הימית לכוח לפריסה מהירה כוח עמידה. זהו פיקוד התובלה הימית, הכולל ארבע ספינות משא ו-21 מכליות בבעלות מלאה, ו-25 ספינות משא ו-10 מכליות בהחכרה לפיקוד התובלה. כמו בהטסה, גם כאן בתובלה הימית חייבים להסתמך במידה רבה מאד על צי הסוחר להשלמת יכולת התובלה. צי הסוחר האמריקני הפעיל כולל 270 ספינות מטען ו-250 מכליות הנחשבות מתאימות לנשיאת ציוד ואספקה צבאיים. הוכנה תכנית כוננות ימית לפיה ספינות פרטיות מקצות על פי חוזה כלי שיט מסומנים מראש כדי לעמוד בדרישות תובלה צבאית בימי חרום. בנוסף לכך, מציע חיל הים לרכוש שמונה מכליות מהירות SL-7 בנפח 27,000 טון כל אחת שיוסבו לספינות מעבורת. ספינות אלה, עם מהירות של 33 קשר יכולות להעביר דיבייטת ח"ר מהחוף המזרחי של ארה"ב למפרץ הפרסי בשלושה שבועות בקירוב.

בסיסים קדמיים

האי דייגורסיה שבבעלות בריטית, הולך והופך למחסן של הכוח לפריסה מהירה. המסלולים באי מוגדלים כדי להקל על המפציצים ארוכי הטווח B-52. ההשקעה המשוערת האמריקנית תגיע בוודאי למיליון דולר. האי, המרוחק 2,415 מילי ימי מצרי הורמוז שבכניסה למפרץ הפרסי, אינו קרוב בעצם לשום מקום, אך הוא יכול לתח סיוע לשני להקי קרב שנמצאים בים הערבי על בסיס של רוטציה ביניהם. להק אחד נמצא במרחק 8,300 מיל ימי מהבסיס הראשי של הצי השביעי בפרל הרבור, והשני במרחק של 8,000

מיל ימי מנורפולק שבוירג'יניה, הבסיס הראשי של הצי השישי. המתקנים הימיים של עומן באי אל-מסירה ושדה התעופה טאמאריה יכולים להעניק בסיסי יציאה חיוניים במפרץ הפרסי. ספינות ומטוסים אמריקניים הפועלים מבסיסים אלה יכולים לפקח על מצרי הורמוז. הבסיסים מאפשרים גם גישה מהירה לחימן הצפונית והדרומית. על פי חוזה עם סולטן עומן התחייבה ארה"ב להשקיע כ-50 מיליון דולר לשיפור המתקנים הקיימים. מכל מקום, כרגע מכיל שדה התעופה הישן הבריטי באל-מריסה בקושי מתקנים עבור מרכז אימונים אווירי ל-600 איש מצבא עומן, ועבור טייסת אחת של מטוסי סילון מיושנים עם מסלול קטן מבטון. מגבלה חמורה היא העדר מקורות מים באי והצורך לזקק מים. מגבלה נוספת היא הנמל הצר והרדוד עם מוזח אחד בלבד.

במזרח אפריקה, הסכימה קניה לאפשר לארה"ב שימוש בנמל מומבסה, המרוחק אמנם 2,500 מיל מצרי הורמוז אך חולש על נתיבי הים החיוניים למכליות הענק ולנושאות המטוסים האמריקניות.

באוגוסט 1980 הוסכם עם נשיא סומליה כי יאופשר לכוחות אמריקניים שימוש בנמל ברברה שבמפרץ עדן, ובנמל מוגדישו שלחוף האוקיינוס ההודי. ביצוע ההסכם נדחה בעיקר בשל תביעות סומליות מוגזמות.

הרוסים בנו מתקנים צבאיים מרשימים בנמל ברברה לפני שסולקו ע"י הסומלים ב-1977 בגלל הסיוע הסובייטי לאתיופיה. מומחים אמריקנים קובעים שמכלי הדלק, המזחים והמסלול בן 15,000 רגל עדיין טובים לשימוש.

הבסיס המצרי הצבאי בראס באנאס הוא לשון יבשה מזרחית לאסואן הנכנסת לים האדום מול סעודיה. מיקומו הוא אידיאלי כעמדת זינוק של הכוחות המוטסים של הכוח לפריסה מהירה במקרה של פעולה בדרום מערב אפריקה. ארה"ב מוכנה להוציא 400 מיליון דולר כדי לחדש את המתקנים ולהתאימם לקליטת כוח של דיבייטה אחת ולשיפור שדה התעופה. חיל האוויר המצרי לא יהיה מוגבל בשימוש במתקנים אלה. מתוכנן לבצע שם תרגילים משותפים מצריים-אמריקניים. על אף שהנשיא סאדאת בירך על ההסכם הוא סירב לחתום על הסכם פורמלי לגישה אמריקנית לראס באנאס. הוא האמין שנוכחות אמריקנית פיסית תעורר מחדש אותה התנגדות שעוררה. בעבר הנוכחות הצבאית הסובייטית. הפנטגון הדגיש כי גייסותיו של הכוח לפריסה מהירה לא יחנו דרך קבע בראס באנאס, אלא יטושו לשם בימי מתיחות.

לאור ההגבלות השונות, שהוטלו על השימוש בכמה בסיסים שכבר נשאו ונתנו על זכויות השימוש בהם, הוצעו אלטרנטיבות אחרות. הפתרון האידיאלי היה שהישראלים

ימסרו את שני בסיסי חיל האוויר שהקימו בסיני לא למצרים כמתוכנן, אלא לארה"ב. ישראל רואה כמובן בחיוב הסדר כזה, אך מצרים התנגדה עד כה. פרופסור אלברט וולשטטר, הפרשן הצבאי הנוודע, סבור שתורכיה היא התשובה. "נראה כי לא נתנו דעתנו לכך שתורכיה היא חברת נאט"ו היחידה באזור המפרץ הפרסי", הוא טוען.

פריסה ותרגול

הנשיא הקודם קרט, שיגר בפברואר 1980 לים הערבי כוח משימה של המארינס. היחידה הימית האמפיבית בת ארבע הספינות הובילה 1,800 נחתים מהוואי, מסוקים מובילי גייסות, טנקים M-60 והוביצרים 150 מ"מ, וטילים נ"ט טאו ודרגון. היה בכך ציון דרך, כי זו פעם הראשונה שכוחות קרקע של ארה"ב התפרסו באוקיינוס ההודי ובים הערבי. ההחלטה התייחסה ישירות לפלישה הסובייטית לאפג' ניסטן.

כוחות המשימה הצטרפו אל שני צוותי הקרב הימיים שפעלו בחודש מרס בים הערבי. הכוח כלל נושאת מסוקים, ספינת הסער האמפיבית "אוקיאווה" (LPH-3), נחתת הטנקים "סן ברנרדינו" (LST-1189), הנחתת "אלאמו" (LSD-33), וספינת המטען האמפיבית "מובייל" (LKA-55). הכוח האמפיבי לווח בסירת הטילים "גרדילי" ובפריגטה "ברבי".

כוח המארינס יצא מהאוקיינוס ההודי בחודש יוני לאחר שיט בן שלושה חודשים. הוא הוחלף בכוח סער של מארינס שהובא לשם בנושאת המסוקים גואדאלקאנל. מאז חונה בים הערבי כוח מארינס אמפיבי בן 1,800 איש תוך קיום רוטציה עם שני צוותי קרב ימיים. הרכב הספינות משתנה במקצת בהתאם ליכולת ההנחתה שלהן. במשך חורף 1981 נכללו בכוח גם ספינת ההסתערות האמפיבית טאראווה, ספינת המשא האמפיבית סנט-לואיס ונחתת הטנקים בארבור קאוניטי. כוח משימה זה מהווה ביטוי לתפקידם של המארינס כחוד החנית של הכוח לפריסה מהירה.

ביוני 1980, נערך בנבאדה תרגיל נרחב שמטרתו הייתה לבחון את יעילות התרומה של חיל האוויר לכוח לפריסה מהירה. יותר מ-150 מטוסים, החל ממטוסי הקרב F-15 וכלה במפציצים B-52 השתתפו בתרגיל שכונה "דגל אדום". כ-2,300 איש השתתפו בתרגיל ונערכו יותר מ-5,000 גיחות מטוסים. בתרגיל לקחו חלק כל סוגי המטוסים המיועדים למבצעים גדולים מעבר לים, כולל מטוסי פיקוד ובקרה, מטוסי תקשורת ומטוסי יירוט אלקטרוני. אנשי חיל האוויר סבורים כי שדה תעופה מבצעי המסוגל לשרת טייסת אחת לפחות, יכול להיבנות תוך 48 שעות מהגעת המטוס הראשון, כולל מסלול המראה-נחיתה

ומלאי מים. מזון, דלק, חלפים, תחמושת, צוותי אחזקה וציוד נוסף, יוטסו למקום ויותקנו במבנים טרומיים קלים, שאף הם יובלו באוויר. מטרת התרגיל "דגל אדום" הייתה לאכן ולאבטח באמצעות כוחות קומנדו שדה תעופה מרוחק, או אפילו קטע כביש במדבר, כדי לאפשר לחיל האוויר ההלוס ממנו בחוקף מדומה. אף כי חיל האוויר הציג בתרגיל קשת רחבה של כלי נשק חדישים, כולל משמיד הטנקים A-10 ומטוס הקרב "איגל" בעל הביצועים המעולים, הוא הוכיח גם שאין זה קל להפעיל מערכות נשק מתקדמות מתוך בסיס ריק לחלוטין.

ביולי 1980 יצאו 12 מטוסי פנטום (F-4E) לדרך של 6,000 מיל ימי מג'ורג'יה לבסיס האווירי קהיר-מערב, כדי לנהל 90 ימי אימונים בשיתוף עם חיל האוויר המצרי. הטיסה, שארכה 13 שעות, בוצעה ללא חנייה והמטוסים תודלקו עשר פעמים באמצעות מטוסי תדלוק K-35, בדרך כלל בשעות החשיכה. מטרת התרגיל הייתה להעניק לצוותים האמריקנים ניסיון בתנאים המדבריים של המזרח התיכון, ולהפיק לקחים בפריסה מהירה של אמצעים קרקעיים, הדרושים לסיוע לכוח מהלומה באזור זה. בנוסף לכך, הוא נועד חלקית לבחון את ההתאמה של מצרים לשמש בסיס-זינוק לכוח אווירי אמריקני לאזור המזרח והמפרץ הפרסי. תרגיל "כוכב זוהר" ("Bright Star") שבמסגרתו הועברו בנוב' 1980 1,400 לוחמים למצרים — היה התרגיל הראשון מעבר לים של הכוח לפריסה מהירה. הוטס גודר עם יחידות סיוע מתוך הדיביזיה המוטסת 101 (מפורט קמפבל, קנטאקי). הכוח כלל מסוקי תקיפה וסויר ופלוגה נפרדת של מסוקי תובלה לחי"ר. היחידה הייתה חמושה קל יחסית עם טילים נ"ט טאו ודרגון.

הכוח שנתכנס כלל שמונה מטוסי קרב סילוניים A-7 לסיוע אוויר-קרקע, מלהק מטוסי הקרב מס' 150 מניו-מכסיקו. שאר הכוח, למעט קבוצה בת כ-625 איש המורכבת מהגודר הראשון מחטיבת חי"ר 502, שתי פלוגות של צוותי מטוסים וכמה טייסים שהטיסו את מטוסי A-7, הורכב מאנשי שירותים. העברת צוות קרב קטן זה למצרים חייבה קרוב ל-50 גיחות של מטוסי C-141, C-5A. בסך הכל נדרשו כ-90 טיסות להעביר את כל הכוחות כולל מפקדת הכוח הנפרס וקבוצת המשלוח של חיל האוויר. פירוש הדבר היה העברת 36 מטוסים ביניהם 15 "בלאק הוק", 10 קוברות ו-11 מטוסי תצפית קיובה, שהתבצעה במטוסי תובלה C-5A מקנטאקי.

כמה בעיות כוננות נתגלו מוקדם כשהגודר נאלץ לקבל מספר מחלקות מגודדים אחרים כדי להתקרב לתקן גדודי. אולם בלטה רמת אימון טובה בהטענת מטוסי התובלה בזמן קצר בהרבה מהמתוכנן. הרובה M-16 שהיה

בשימוש בויאט-נאם נמצא בלתי מתאים לתנאי מדבר; הוא חסר טווח ואינו פועל כהלכה בחול. נשק בעל טווח של כ-1,000 מטרים, כפול מזה של M-16, הוא האידיאלי למלחמת מדבר. בין היתר ניווקו מסוקי התובלה "בלאק הוק" מחול שהתעופף על הרוטור בשעת ריחוף בגובה של כשלושה מטרים בשטח מדברי. בגדי ההסוואה הירוקים, שחורים ואדומים שהיו בשימוש בג'ונגלים של ויאט-נאם, נמצאו מנוגדים לצבעי הנוף המדברי המצרי, ולכן תוכננו מדים חדשים, אשר יוכנסו לשימוש בחיל המארינס ב-1982. חטיבת המארינס האמפיבית 7, ערכה את תרגילה המרכזי בינואר 1981 במדבר מוג'ב, שהוא שטח מדברי בן 930 מיל רבוע בקליפורניה. היה זה קרב מבויס בקנה מידה מלא עם תחמושת חיה, שערכה כ-400,000 דולר. נתגלו מספר בעיות. צריכת האפסנייה הראתה כי 15 ימי אספקה שעל גבי הספינות הממוקמות מראש, באוקיינוס ההודי יחייבו חידוש מידי. שיתוף הפעולה בין החי"ר לשריון מחייבים שיפור. מספר מכליות נעו מעבר ל-25 מיל שהוא טווח הרדיו שלהן. במחצית השניה של חודש פברואר שלחה ארה"ב לראשונה יחידה צבאית לעומן להקים מרכז קשר זמני. 250 הטכנאים ומומחי הקשר ערכו תרגיל קשר משולב, בשם הקוד "בחינה מדויקת", במשותף עם העומנים. ההיכט המשמעותי ביותר היה אולי שהתרגיל משך את תשומת לבם המידית של הסובייטים, וסוכנות טאס הזהירה שהתרגיל הצבאי האמריקני בעומן יגרום להעלאת המתח באזור המפרץ הפרסי.

הביקורת

מוכרי ההגנה לשעבר, ג'יימס שלזינגר, פרסם מאמר ובו כתב שאין שום דבר "מהיר" בכוח לפריסה מהירה ולמעשה אין בו גם "כוח". החידוש העיקרי בכוח לפריסה מהירה הוא המפקדה החדשה והפרסום הגלוי שניתן לכוחות שעוד קודם לכן נועדו לשרת במזוה"ת, אך הדבר לא פורסם בפומבי. הוא טען גם שמרכיב כוח המארינס האמפיבי כמו גם הדיביזיות המוטסות ה-82 וה-101 אינו מצויד כהלכה ללחימה בכוחות טנקים עוינים, ועד 1985 לא תעמוד לרשות ארה"ב יכולת הטסה. הוא מצביע על העובדה שלגנרל קלי אין סירות לפיקוד על הכוחות שהוא מקווה שיוקצו לו. הוא מסכם "שהרושם הכללי הוא של הקצאה חדשה של כוחות לא מוכנים ממשימות קודמות עם מגבלות חמורות בציד, אספקה, תובלה ותורת לחימה".

ג'פרי רקורד, לשעבר יועץ משפטי לעניינים צבאיים בגבעת הקפיטול, קובע כי "הכוח לפריסה מהירה" אינו תחליף למערכת חדשה של בסיסים באוקיינוס ההודי ובמזוה"ת

שיאפשרו מיקום כוחות אוויר טקטיים וציוד לכוחות קרקע קבועים מראש בבסיס-חוקף". כוחות הקרקע שמסוגלת ארה"ב לפרוס במהירות למזוה"ת יעמדו מול סכנת חיטול מהיר על-ידי כוחות עדיפים בכמות ואיכות. ג'פרי רקורד מכנה את הכוח לפריסה מהירה "ערב רב של כוחות לא מצוידים ולא בנויים כהלכה המתקבצים יחד תחת מנגנון פיקודי מבולבל".

אנשי המחקר סטיוארט קוהל וסטיפן גליק מווישינגטון מאשרים את הערכתו של רקורד. בבחנם התנגדות אפשרית במזוה"ת הם מוצאים כי לאיראן יש 400 טנקים מבצעיים, לעיראק 2,000, לסוריה 2,000, לדרום תימן 300 ולסובייטים כמה אלפים מדיביזיות הערוכות לאורך הגבול האיראני. בפריסה מלאה יוכל הכוח לפריסה מהירה להעמיד רק 270 טנקים. לא נראה ששלוש או ארבע דיביזיות תוכלנה להחזיק מעמד עד הגעת הגבורת. קוהל וגליק טוענים שגם מבחינת התפיסה היה זה משגה לבחור יחידות מחילות שונים לפעול יחד תחת פיקוד אחד. "הגמישות שתושג תיקבע על-ידי בעיות פיקוד, תורה ואימון. ליחידות המרכיבות את הכוח יש מעט קשר אתו להוציא תקופה של תרגילים משותפים ומבצעים". מדען הקרעין, אדוארד טלר, מזהיר שאסור לארה"ב אפילו לשקול אפשרות של פעולה צבאית גדולה במזוה"ת. "הגיאוגרפיה היא לטובת הסובייטיים" הוא טוען. ישנם אסטרטגים השוללים את הטיעון הגיאוגרפי. ברי רון וסטפן-יאן אברס מהמרכז למדע ויחסים בינלאומיים באוניברסיטת הרווארד טוענים שצבא ארה"ב סיכוי טוב לנצח במלחמה כזאת, אם ינוצל זמן האתראה המוקדמת. הם מעלים את הנקודות הבאות: כוחות משלוח למפרץ הפרסי אינם מרכיב עיקרי בתכניות הסובייטיות, והכוחות הסובייטיים אינם בנויים למלחמה מסוג זה. הם יודקו לחודש או יותר להכנות לתוזה לעבר המפרץ, ויאלצו לרכו עשרות אלפי משאיות משום שלדיביזיה הסובייטית באזור חסרה ניידות לפעולה בעומק איראן. הכנות אלה יספקו אתראה ברורה מאוד, ובינתיים תוכל ארה"ב להניע כוחות ניכרים אל המפרץ. על אף שהסובייטים קרובים לשדות הנפט במפרץ יותר מהאמריקנים, הרי המרחק שעליהם לעבור הוא ארוך ומיגיע כשהציר הקצר ביותר מקוקו מחייב את גייסות השריון לחצות את הרי הזגרוס. עוצבות ואפסנייה יהיו אזי חשובים ביותר לתקיפות אוויר טקטיות.

כמה מבקרים חוששים שאסטרטגיה מונעת תעלה יותר בעיות פוליטיות מאשר צבאיות. האם יהיה לנשיא אומץ לב לפקוד על פעולה מונעת ולשכנע את הקונגרס ואת הציבור לתמוך בו? האין פעולה כזו מתנגשת בחוק המחייב את הנשיא להיוועץ בקונגרס לפני הפעלת כוח צבאי מעבר לים? המומחה

למפרץ, עבדול מנסור כותב בירחון הכוחות המזוינים, כי הוא משוכנע שהכרזות פומביות בדבר אסטרטגיה מונעת הגוררת היערכות כוחות לפני שיוכלו הסובייטים לפעול מדאיגה את הסעודים. פירוש הדבר יכול להיות כי "האמריקנים עשויים לנסות להגדיל לפתע בצורה מאסיבית את נוכחותם במפרץ ולבקש סיוע מהסעודים לפעולה כזו. הדבר יזהה אותם עם הפעולות האמריקניות שעוללות להיות מאד לא פופולריות בעולם הערבי, יבודד את סעודיה כאומה ויחזק את האופוזיציה הפנימית למשפחה המלכותית".

אפשר לטעון שקשה יהיה לקיים התערבות אמריקנית, גם ללא התנגדות סובייטית. לשם הגנת שדות נפט, צריך כוח כיבוש להיערך. דבר זה יפנה מדינות ערביות אחרות נגד ארה"ב. יתר על כן, הפגיעות הרבה של מתקני נפט תזמין פעילות חבלה של גורמים מקומיים בעידוד ובתמיכה של כוח זר כדי לחסל כל זרימה של נפט שבשליטה אמריקנית. מאז ומתמיד חוששים המומחים מפגיעותם של שדות הנפט. סתימת 100 בארות בלבד מתוך 775 הקיימות בסעודיה, תפחית את ההפקה ביותר ממיליון חביות ליום. ראשי-בארות, תחנות שאיבה ובתי-זיקוק הם מטרות מצוינות לחבלה. מפעל כוח חשמלי אחד משרת את כל תחנות השאיבה בסעודיה. קל להצית שרפות, נפט בוער יכול לחסום חופים ומתקני נמל הנדרשים לכוחות סיוע. הצתת מכלית ענק אחת של גז טבעי נוזלי בנמל יכולה לגרום לחורבן. קומפלקס הייצור העיקרי בסעודיה כולל ארבעה שדות על החוף ושוה אחד בים. מערכת הגנה סביב האזור החיוני הזה של 10,000 מיל רבוע מצריכה קרוב לוודאי הפעלה של ארבע דיביזיות.

הקולונל ג'וזף קולנס, החוקר הצבאי הראשי בשירות המחקר של הקונגרס סבור כי יעילותו של הכוח לפריסה מהירה ככוח מכריע היא מינימלית. הוא כתב כי הכוח לפריסה מהירה עשוי להיות "מספיק למבצעי הרתעה הגנתיים רבים בקצה הנמוך של קשת הסכסוכים נגד יריב מדרגה שנייה, אך הוא גרוע מאד לעימות עם כוח צבאי סובייטי במזה"ת". הוא טוען שתמימות היא להאמין שכרע שהרוסים יחליטו לנוע לעבר הנפט הם יעצרו בגלל איזה כוח אמריקני קטן. להערכה פסימית זו שותף גם גנרל וורנר, מפקד "כוח הכוננות האמריקני" אשר צוטט כאילו הודה כי "אם מישהו אומר שעלינו להפעיל את דיביזיה 82 או אותה חטיבת מארינס... אין זה כוח גדול מדי לאבד... לשם יצירת אחיזה במפרץ הפרסי".

מוזכיר המדינה הקודם, הנרי קיסינג'ור, ציין במספר מקרים שארה"ב תממש נוכחות במזה"ת לבלית פעילות סובייטית באזור. אולם, הוא טען ששום מנהיג באזור לא יתן

אמון בכוח כוננות, שיימצא בארה"ב. ארה"ב חייבת ליצור באזור זה לחץ מסוים נראה לעין. גישה זו קיבלה הד בדברי פרופסור אלברט וולשטטר: "חיוני לקיים נוכחות צבאית במפרץ". הוא גם הציע שעדיף לתאר את הכוח לפריסה מהירה ככוח תגבור.

בעיות פיקוד

הביקורת על יחסי הפיקוד ועל המבנה של "הכוח המשולב לפריסה מהירה" הייתה קולנית מאז בחינתו. חיל הים מפקד על ספינות הכוח, חיל האוויר על המטוסים, צבא היבשה מספק את רוב השריון והמארינס את רוב הגייסות. למפקד הכוח לפריסה מהירה אין סמכות לקבוע את השיטה של כינוס המרכיבים השונים ואת השימוש בהם. הוא חייב לקבל תחילה את הסמכת המפקדים מהזרועות השונות. אחד הפרשנים הצבאיים אמר באירוניה שהכוח המשולב לפריסה מהירה מורכב מהגנרל קלי ומארון תיקים.

יש להניח כי קיימת אלטרנטיבה ליחסי הפיקוד הנוכחיים של הכוח המשולב לפריסה מהירה. השאלה היא מי מבין זרועות היבשה, הצבא או המארינס, תקבל את התפקיד של הכוח לפריסה מהירה. אם יקבלו המארינס את התפקיד העיקרי בכוח ייתכן שהם יצטרכו לשנות את הדגש המסורתי על הסתערויות מנחתות. אם יקבל צבא היבשה את התפקיד העיקרי ייתכן שיצטרך לוותר על השריון הכבד במספר דיביזיות ולהתאמן בסוג מלחמה שונה מהגנת גאט'ו. הקונגרס נוטה לקבוע שמבצעי הכוח לפריסה מהירה יהיו מבצעי המארינס, במקום להסתכן בבלבול ובחריקות של פיקוד ושליטה הנובעים מהניסיון לתאם בין ארבע זרועות שונות במזה"ת בעת חרום. הסנטורים גרי הארט וסם נון, חברי ועדת השירותים המזוינים של הסנט, תומכים בסידור כזה לגבי אחריות פיקודית.

המחלוקת סובבת גם על השליטה במרכיב האווירי של הכוח לפריסה מהירה. הנתחים הם כוח המשלב בתוכו זרוע יבשה, זרוע אוויר וזרוע ים. העדיפות הראשונה של הזרוע האווירית של המארינס היא סיוע אוויר קרוב ישיר למארינס שעל הקרקע. חיל האוויר מצידו נותן תמיד עדיפות אחרונה לסיוע קרוב. אולם חיל האוויר הציע למטכ"ל המשולב שפרט למבצעים אמפייביים מובהקים, יהיה הכוח האווירי של המארינס במבצעי הכוח המשולב לפריסה מהירה כפוף לפיקודו של חיל האוויר הטקטי המקומי. אך למארינס טיעון טוב יותר, והסביר אחד המבקרים: "כוח אווירי טקטי למשימות הסיוע הקרוב בכל מבצעי הכוח לפריסה מהירה חייב להיות מבורר וגמיש. הנתחים מתכננים ומתאמנים לפי תפיסה זו, כפי שנוהג חיל האוויר המלכותי הבריטי. חיל האוויר האמריקני לבדו גורס

גישה ריכוזית מְרֵבֵית. התוצאה הסופית של מתן שליטה לחיל האוויר על סיוע אוויר קרוב במבצעי הכוח לפריסה מהירה תהיה העדר כל סיוע קרוב לנחתים שעל הקרקע".

בעיית הפיקוד מסתבכת עוד יותר עקב פיצול האחריות באזור האוקיינוס ההדתי. בימי שלום, כפופים כוחות הים לאדמירל חיל הים מפיקד האוקיינוס השקט שמפקדתו בהוואי, בעוד כל כוח יבשתי או אווירי הנכנס לאזור נמצא בשליטת הפיקוד האירופי שמפקדתו בשוטוטגרט בגרמניה. המטכ"ל המשולב הסכים שהכוח המשולב לפריסה מהירה יעבור מכפיפתו ל"פיקוד הכוננות", אך לא החליט לאיזה מפקד זירה להכפיפו. מפקד המארינס, גנרל רוברט בארו, רצה שהכוח לפריסה מהירה יוכפף ל"פיקוד האוקיינוס השקט" שלו נטייה למארינס. שאר ראשי המטה המשולב גורסים שיש להכפיפו לפיקוד האירופי, בעל הנטייה למבצעי צבא וחיל אוויר. האלטרנטיבה השלישית הנה להקים פיקוד נפרד למזה"ת ולמפרץ הפרסי, אשר יהיה כפוף ישירות למטכ"ל המשולב, וע"י כך יהיה מבנה אחיד לימי שלום ולשעת חרום.

ההמלצה הסופית של ראשי המטות למוזכר ההגנה הייתה כי הפתרון הסביר ביותר הוא לכפוף את הכוח המשולב לפריסה מהירה לפיקוד האירופי. נימוקם היה כי פיקוד זירתי נפרד בזירה יעורר התנגדות פוליטית הן במזה"ת והן באפריקה, וכי מערכות התקשורת והלוגיסטיקה הפועלות כבר באירופה יוכלו לתת שרותים לכוח הפריסה בצורה טובה יותר. בסוף אפריל דחה מוזכר ההגנה וינברגר את המלצת ראשי המטות והציע במקום זה לנשיא להקים פיקוד נפרד חדש למפרץ למצבי חרום. נימוקו של וינברגר היה כי הוספת תת-פיקוד לפיקוד האירופי לא תתקן את צינור הפיקוד המבולבל הנתון בביקורת כה קשה. החלטה אינה פותרת את מיקומו של מפקד הכוח המשולב לפריסה מהירה. הצעת ביניים אחת היא למקם את המפקדה המיועדת החדשה על ספינת פיקוד באזור המפרץ הפרסי. מכל מקום, וינברגר הסכים עם הקונגרס שהמפקדה לא תועבר מארה"ב ועל כן תמשיך המפקדה להיות ממוקמת בבסיס חיל האוויר במאקדיל בעתיד הנראה לעין. אין ספק שבעיני גנרל קלי הכוח המשולב לפריסה מהירה הוא מציאות ולא דמיון. הוא דוחה את ההאשמות שהכוח לפריסה מהירה אינו אלא תעלול פוליטי. בעדותו בפני ועדת התקציב של בית הנבחרים הוא אמר: "הכוח לפריסה מהירה אינו נמר של נייר" ועוד הוסיף "יש ביכולתי להיכנס למלחמה עוד היום".

קלי מתלונן שמבקרו אינם ריאליסטיים. "לומר שאין לנו היום יכולת זוהי התעלמות מכל המטוסים והספינות... שיש לנו להעברת כוח לוחם לאזור מסוים", מסכם קלי בראיון.